

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 22 ΜΑΪΟΥ 2008
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

Α1.1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α.** Ο ιστοριογράφος Κωνσταντίνος Παπαρηγόπουλος θεμελίωσε την πολιτιστική συνέχεια του ελληνικού έθνους με αδιάσειστο επιχείρημα την αδιάλειπτη συνέχεια της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού.
- β.** Η Ιερή Συμμαχία αποσκοπούσε στην προώθηση των φιλελεύθερων και εθνικών κινημάτων.
- γ.** Το Νεοτουρκικό Κίνημα του 1908 υποσχέθηκε στους λαούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ισονομία, ισοπολιτεία και ευρύτατο μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα.
- δ.** Στις 25 Μαρτίου 1924 ανακηρύχτηκε από τη Βουλή, με πρωτοβουλία κυρίως του Αλέξανδρου Παπαναστασίου, η αβασίλευτη δημοκρατία.
- ε.** Ο φιλελεύθερος ηγέτης Καβούρ κατόρθωσε να ενοποιήσει τη Γερμανία.

Μονάδες 10

Α1.2. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- α.** Δόγμα Μονρόμε
- β.** Αρχή της δεδηλωμένης
- γ.** Εξαρχία

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Α2.1. Η Επανάσταση του 1821 ήταν προϊόν εθνικού κινήματος. Ποια ήταν τα κυριότερα συστατικά στοιχεία του ελληνικού εθνικού κινήματος;

Μονάδες 10

Α2.2. Τι προέβλεπε η συνθήκη Ειρήνης του Βουκουρεστίου (28 Ιουλίου/10 Αυγούστου 1913) και σε ποιες διπλωματικές ενέργειες προέβη η Ελλάδα προκειμένου να εξασφαλίσει τη συνεργασία της Ρουμανίας για την υπογραφή της συνθήκης;

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που ακολουθεί και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε:

α. Στο Κίνημα της «Εθνικής Άμυνας» (16/29 Αυγούστου 1916) και στη στάση που τήρησε ο Ελευθέριος Βενιζέλος σε αυτό.

Μονάδες 15

β. Στα «Νοεμβριανά».

Μονάδες 10

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο Βενιζέλος, απογοητευμένος από την εμμονή του βασιλιά Κωνσταντίνου στην ουδετερότητα, έρχεται σε συνεννοήσεις με τον ναύαρχο Παύλο Κουντουριώτη και τον στρατηγό Δαγκλή για τη στάση που πρέπει να τηρήσουν. Κατόπιν, [...] φεύγουν οι δύο πρώτοι (ακολουθεί ύστερ' από λίγες ημέρες και ο Δαγκλής) για τα Χανιά της Κρήτης και εκεί σχηματίζουν την προσωρινή κυβέρνηση της χώρας (τη γνωστή Τριανδρία) στην οποία προσχωρεί η Επιτροπή Εθνικής Αμύνης Θεσσαλονίκης. Ο διχασμός του ελληνικού

κράτους και του έθνους σε δύο χωριστές παρατάξεις με όλα τα προβλεπόμενα ολέθρια αποτελέσματα έχει συντελεστεί.

Στα τέλη Σεπτεμβρίου [...] ο Βενιζέλος αποβιβάζεται στη Θεσσαλονίκη. Τη διακυβέρνηση της χώρας αναλαμβάνει η τριανδρία Βενιζέλου – Κουντουριώτη – Δαγκλή.

Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Νέα Ελληνική Ιστορία 1204-1985*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1993, σ. 356

ΘΕΜΑ Β2

Αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που ακολουθεί και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφέρετε τις συνθήκες υπό τις οποίες εκδηλώθηκε η Βιομηχανική Επανάσταση στην Αγγλία κατά τον 19ο αιώνα.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Στα 1851, στη Μεγάλη Βρετανία δέκα πόλεις ξεπερνούν τις 100.000 κατοίκους [...]. Το Λονδίνο φτάνει τα 2,3 εκατομμύρια [...]. Το Μάντσεστερ ξεπερνά τις 400.000 κατοίκους, η Γλασκόβη τις 300.000 και το Μπίρμινχαμ τις 200.000.

Το Μάντσεστερ αναδεικνύεται στην πρώτη πόλη της βαμβακοβιομηχανίας:

Στα 1835, η περιοχή του Μάντσεστερ [...] συγκεντρώνει το 80% των εργατών της βαμβακοβιομηχανίας και στα 1846, το 85%. Η πόλη αυτή διαθέτει πολλά πλεονεκτήματα. Βρίσκεται κοντά στο Λίβερπουλ, απ' όπου γίνονται οι εισαγωγές του βαμβακιού. Επιπλέον περιβάλλεται [...] από ένα πλούσιο κοίτασμα άνθρακα, που εκτείνεται από το Όρμσκιρκ μέχρι το Μπάρι και το Άστον. Η ανθρακοπαραγωγή δεν υπολογίζεται εύκολα, αλλά οπωσδήποτε ξεπερνά κατά πολύ τις επτακόσιες έως εννιακόσιες χιλιάδες τόνους, που καταναλώνει μόνον η πόλη του Μάντσεστερ.

[...]

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Η Μεγάλη Βρετανία δεν διαθέτει μόνον την πιο ανεπτυγμένη οικονομία. Επιπλέον, όλη η διαδικασία ανάπτυξης συνδέθηκε εξαρχής με την αποικιοκρατική επέκταση και το θαλάσσιο εμπόριο. Ήδη υιοθετεί τη λογική της εξειδίκευσης και του διεθνούς καταμερισμού της εργασίας, που προκύπτει από την ίδια τη δομή των εξαγωγών της και τη διάρθρωση, προπάντων, των εισαγωγών της.

Η προώθηση των εξαγωγών, στα πλαίσια της βρετανικής οικονομίας σημειώνει γιγάντια άλματα. Κατά τις δεκαετίες του 1820 και 1830, εξάγει το ένα πέμπτο της παραγωγής της, στα 1851 ξεπερνά το ένα τέταρτο, στα 1861 το ένα τρίτο, στα 1871 τα δύο πέμπτα.

Michel Beaud, *Ιστορία του Καπιταλισμού από το 1500 ως σήμερα*, μετ. Μ. Βερέττας, εκδ. Μαλλιάρης Παιδεία, Αθήνα 1987, σσ. 142-143, 158

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
5. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μετά τη 10.30' πρωινή.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

Απαντήσεις στο μάθημα της Ιστορίας Γενικής Παιδείας

ΟΜΑΔΑ Α΄

Θέμα Α1

Α1.1

- A) Σ
- B) Λ
- Γ) Σ
- Δ) Σ
- Ε) Λ

Α1.2

A) Δόγμα Μονρόε : Από το σχολικό βιβλίο, σελ. 13 : «Την ανεξαρτησίαΜονρόε»

B) Αρχή της δεδηλωμένης : Από το σχολικό βιβλίο, σελ. 36-37 : «Χρειάστηκεεθνικών κρατών»

Γ) Εξάρχεια : Από το σχολικό βιβλίο, σελ. 63 : «Οι Βούλγαροι Πατριάρχου»

Θέμα Δ2

A2.1 Από το σχολικό βιβλίο, σελ. 16 : «Η επανάσταση αϊτικής κυριαρχίας»

A2.2 Από το σχολικό βιβλίο, σελ. 73 : «Η ομόθυμη σχέσεις»

ΟΜΑΔΑ Β΄

B1.

A) Από το σχολικό βιβλίο, σελ. 84 : « Στις 16/29 Αυγούστου Συνεννόησης»

Σύμφωνα μάλιστα με το απόσπασμα του ιστορικού Α. Βακαλόπουλου, η δυσαρέσκεια του Βενιζέλου καθώς και η απογοήτευση που ένιωσε εξαιτίας της εμμονής του Κων/νου στην ουδετερότητα, τον εξώθησαν να προβεί σε συνεννοήσεις με το ναύαρχο Π. Κουντουριώτη και το στρατηγό Δαγκλή. Από κοινού αποφάσισαν, τελικά, τη συγκρότηση προσωρινής κυβέρνησης στην οποία τελικά προσχώρησε η Επιτροπή Εθνικής Άμυνας της Θεσσαλονίκης. Στις 26 Σεπτεμβρίου η τριανδρία αποβιβάζεται στη Θεσσαλονίκη, που θα αποτελέσει και την έδρα της προσωρινής κυβέρνησης, και αναλαμβάνει τη διακυβέρνηση.

Η διαίρεση της Ελλάδας σε δύο αντίπαλες παρατάξεις και ουσιαστικά σε δύο κράτη είναι γεγονός. Οι συνέπειες αυτού του χωρισμού θα γίνουν αισθητές τους αμέσως επόμενους μήνες.

Β) Από το σχολικό βιβλίο, σελ. 84 : «Η απουσίαεκθρόνιση του»

Β2

Από το σχολικό βιβλίο, σελ. 41-43 : «Ο λόγος για μέσα της εποχής»

Το παράθεμα έρχεται να επιβεβαιώσει τις ευνοϊκές αυτές συνθήκες που επικρατούσαν στη Μ. Βρετανία και της επέτρεψαν να πρωτοστατήσει στη βιομηχανική επανάσταση. Η χώρα διέθετε μεγάλες πόλεις, εξαιρετικά πυκνοκατοικημένες (Λονδίνο, Γλασκόβη, Μάντσεστερ, Μπίρμινχαμ). Ολος αυτός ο πληθυσμός αποτελούσε φθινό, εργατικό δυναμικό που απασχολούνταν στις κατά τόπους βιομηχανικές μονάδες. Χαρακτηριστική η περίπτωση του Μάντσεστερ που αναδεικνύεται στην πρώτη πόλη της βαμβακοβιομηχανίας· ειδικότερα η πόλη, περί το 1835, συγκέντρωνε το 80% του εργατικού δυναμικού της βαμβακοβιομηχανίας στη χώρα, ενώ στα 1846 το ποσοστό αυτό ανερχόταν στο 85%. Η γεωγραφική της θέση, κοντά στο λιμάνι του Λίβερπουλ, τη διευκόλυνε στο εισαγωγικό εμπόριο βάμβακος, ενώ, περιβαλλόταν από πλούσια κοιτάσματα άνθρακα. Με πρόχειρους υπολογισμούς η παραγωγή άνθρακα έφτανε τις 700.000 – 900.000 τόνους, οι οποίοι καταναλώνονταν στην ίδια πόλη.

Επιπρόσθετα, η Μ. Βρετανία, εκτός της τοχύτες οικονομίας της, κατάφερε να προσθήσει την ανάπτυξη της, συνδέοντας την, από την αρχή, με το τεράστιο δίκτυο των αποικίων και την εμπορική ναυτιλία της.

Στο βιομηχανικό τομέα είχε ασπαστεί τη σπουδαιότητα της εργασιακής εξειδίκευσης και του διεθνούς καταμερισμού της εργασίας, που προέκυπταν από τη δομή των εισαγωγών και των εξαγωγών της. Σταδιακά, από τη δεκαετία του 1830 έως και το 1871 η αλματώδης αύξηση των εξαγωγών της επαληθεύει την ανοδική πορεία και ισχύ της βρετανικής οικονομίας.

Καταληκτικά ,

Από το βιβλίο, σελ. 42 : «Στην Αγγλία της αγοράς»